

<i>Naziv kolegija</i>	Patologija			Kod kolegija	M301
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij, medicina			Godina Studija	III.
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	19	<i>Semestar</i>	I.	Broj sati po semestru (p+v+s)	210 (74+62+74)
<i>Status kolegija:</i>	obavezni	<i>Preduvjeti:</i>	Položeni svi ispiti druge godine	<i>Usporedni uvjeti:</i>	-
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti III. godine studija medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	Prof. dr. sc. Joško Petričević, dr. med.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Svaki radni dan od 11-12h ili po dogovoru				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	josko.petricevic@yahoo.com				
<i>Nastavnici:</i>	Prof.dr.sc.Valdi Pešutić Pisac Doc.dr.sc.Sandra Zekić Tomaš Doc.dr.sc.Dragana Karan Križanac Petra Mandić dr.med. Sara Đozlić, dr. med. Marija Vranješ, dr. med.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	-				
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	-				
<i>Ciljevi kolegija:</i>	Cilj nastave iz predmeta Patologija jest da studentu pruži znanje o mehanizmima oštećenja, stanica, tkiva i organa i upozna ga sa morfološkim promjenama koje su podloga bolestima. Zadatak je nastave osposobljavanje studenta da prepozna morfološke promjene na stanicama, tkivima i organima usvajanjem teoretskih znanja na predavanjima i seminarima, te sticanjem vlastitih iskustava na kliničkim obdukcijama, mikroskopiranjem i analizom makroskopskih preparata. Tijekom nastave studenti prisustvuju i izvođenju obdukcija na Odjelu patologije SKB Mostar.				
<i>Ishodi učenja</i>	Opće kompetencije: - planiranje samostalno učenje kroz studij na način kritičkog i samokritičkog propitivanja znanstvenih činjenica. - demonstriranje posjedovanje osobnih kvaliteta ličnosti (rad u timu i osobni doprinos, zainteresiranost, aktivno slušanje i izgradnja pozitivnih odnosa s članovima skupine). Ishodi učenja: - pojasniti uzroke i mehanizme nastanka bolesti, te funkcionalne posljedice morfoloških promjena, - pregledati leš radi utvrđivanja smrti (mrtvozorstvo), - navesti kliničke primjere bolesti organa i organskih sustava. - pojasniti i pokazati makroskopskim i mikroskopskim pregledom organa i tkiva patološku građu ponajviše upalnih i tumorskih procesa oboljelih organa i organskih sustava, - identificirati i prikazivati specifične detalje patoloških procesa u oboljelim organima ili organskim sustavima.				

	Ishod će se provjeravati tijekom nastava putem testova na seminarima, te pismenim i usmenom ispitu.			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Nastava predmeta Patologija se sastoji od 37 tematskih jedinica. Svaka tematska jedinica sadrži 2 sata predavanja i 2 sata seminara. Vježbovne jedinice broje 31 temu koja se pridružuje pojedinim tematskim jedinicama predavanja i seminara i sadrže 2 sata rada.			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene: Nastava iz svake cjeline počinje sa predavanjima, zatim sa seminarima i vježbama. Na seminarima studenti dobivaju problemske zadatke (prikaz slučaja) koje rješavaju u manjim skupinama, na kraju seminara se provjerava znanje putem kviz-testa, a nakon toga se raspravlja o točnim odgovorima uz pojašnjenja problemskih zadataka. Na vježbama studenti uz pomoć kompjuterskog programa pregledavaju makroskopske i mikroskopske slike oboljelih organa, a makroskopskim pregledom oboljelih organa na Odjelu za patologiju SKB Mostar samostalno vrše pregled oboljelih organa. Također studenti prisustvuju izvođenju obdukcija.			
Studentske obveze	Završni ispit; kvizovi na seminarima; makroskopski pregled oboljelih organa; kolokviranje; pohađanje i aktivno sudjelovanje u nastavi. Studenti će se ocjenjivati temeljem: <ul style="list-style-type: none"> • Aktivnog sudjelovanja na seminarima i vježbama. • Pripremanje nastavnih cjelina za seminare • Čitanja nastavnih tekstova i razvijanje vlastitog kritičkog razmišljanja o gradivu te izražavanja tog mišljenja. • Rada u malim skupinama 			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost na nastavi	(74+74+62)=210	7,0	0%	
Pismeni ispit I	100	3,3	33%	
Pismeni ispit II	100	3,3	33%	
Usmeni ispit	160	5,4	34%	
UKUPNO	570	19	100%	

Dodatna pojašnjenja:

Pismeni ispit

Pismeni ispit polaže se u dva dijela: prvi parcijalni test **P1** obuhvaća opću patologiju, patologiju krvnih žila, srca, respiratornog sustava, krvi i krvotvornih organa i kože, a drugi parcijalni test **P2** preostali dio patologije organa i organskih sustava.

Svaki parcijalni test ima 150 pitanja, 30 u praktičnom dijelu (pitanja vezana uz slike iz kompjuterskog programa) i 120 u teorijskom dijelu

Za prolaz na pojedinom testu potrebno je ostvariti 90 točnih odgovora (60% riješenog testa). Bodovi na testu i ocjene: 90-104 dovoljan, 105-119 dobar, 120-134 vrlo dobar i 134-150 izvrstan. Na kraju svakoga dijela turnusa organizira se polaganje pismenog ispita **P1** i **P2**. Studenti su dužni položiti oba parcijalna testa da bi mogli pristupiti usmenom dijelu ispita. **Položeni pismeni ispit vrijedi samo tijekom tekuće akademske godine.**

Usmeni ispit

Usmeni ispit se polaže tako da student izvuče jednu od ponuđenih kartica na kojoj ima 6 pitanja (2 pitanja iz opće patologije i 4 pitanja iz specijalne patologije).

Student ne može nakon izvučene kartice s pitanjima vraćati karticu i zahtijevati drugu.

Konačna ocjena

Konačna ocjena je srednja vrijednost ocjena dobivenih na parcijalnim ispitima (90- 104 dovoljan, 105-119 dobar, 120-134 vrlo dobar i 134-150 izvrstan) i uspjeha postignutog na završnom usmenom dijelu ispita.

P1 (1/3 ocjene).

P2 (1/3 ocjene).

Uspjeh na usmenom ispitu (1/3 ocjene).

<i>Obvezna literatura:</i>	<ul style="list-style-type: none">• Sven Seiwerth, Božo Krušlin, Marina Kos, Danica Galešić Patologija, 6. prerađeno i dopunjeno izdanje, Medicinska naklada Zagreb 2022.• Nastavni CD• Nola M, Damjanov I i sur. Patologija. Priručnik za pripremu ispita, Medicinska naklada Zagreb, 2008.
<i>Dopunska literatura:</i>	<ul style="list-style-type: none">• Mladen Belitza: Obdukcijaska dijagnostika, II dopunjeno izdanje, Medicinska naklada Zagreb
<i>Dodatne informacije o kolegiju</i>	Način praćenja kvalitete nastave: <ul style="list-style-type: none">- Studentska anketa- Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika- Analiza prolaznosti na ispitima- Izvješće Ureda za kvalitetu nastave- Samoevaluacija i izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)

PRILOG: Kalendar nastave

Broj nastavne Jedinice	TEME I LITERATURA
I.	Naslov: STANIČNA PATOLOGIJA – I DIO
	Kratki opis: Oštećenje stanice. Reverzibilno oštećenje stanice. Prekomjerno nakupljanje metabolita i drugih tvari. Stanične prilagodbe.
	Literatura: obavezna i dopunska
II.	Naslov: STANIČNA PATOLOGIJA – II DIO
	Kratki opis: Ireverzibilno oštećenje stanice.
	Literatura: obavezna i dopunska
III.	Naslov: UPALA – I dio
	Kratki opis: Podjela upala. Klasični znakovi upale. Komponente upalne reakcije. Stanice u upalnoj reakciji. Kemijski posrednici upale.
	Literatura: obavezna i dopunska
IV.	Naslov: UPALA – II dio
	Kratki opis: Akutna upala. Poremećaji funkcije leukocita. Ishod akutne upale. Cijeljenje rane. Kronična upala. Morfološki oblici akutne i kronične upale. Sustavni znakovi upale.
	Literatura: obavezna i dopunska
V.	Naslov: POREMEĆAJI TJELESNIH TEKUĆINA I HEMODINAMIKE
	Kratki opis: Edem. Dehidracija. Hiperemija. Kongestija. Krvarenje. Hemostaza i tromboza. Embolija. Infarkt. Šok.
	Literatura: obavezna i dopunska
VI.	Naslov: POREMEĆAJI IMUNOSNOG SUSTAVA – I dio
	Kratki opis: Reakcije preosjetljivosti. Transplantacijska reakcija.
	Literatura: obavezna i dopunska
VII.	Naslov: POREMEĆAJI IMUNOSNOG SUSTAVA – II dio
	Kratki opis: Autoimunosne bolesti. Imunodeficijentna stanja. Amiloidoza.
	Literatura: obavezna i dopunska
VIII.	Naslov: NOVOTVORINE – I dio
	Kratki opis: Podjela novotvorina. Biologija tumorskog rasta. Epidemiologija novotvorina.
	Literatura: obavezna i dopunska
IX.	Naslov: NOVOTVORINE – II dio
	Kratki opis: Karcinogeneza i karcinogeni. Tumorska imunost. Klinička obilježja novotvorina. Laboratorijsko dijagnosticiranje u onkologiji.
	Literatura: obavezna i dopunska
X.	Naslov: RAZVOJNE I GENETSKE BOLESTI
	Kratki opis: Osnove teratologije. Pogreške morfogeneze. Kromosomski poremećaji. Genski poremećaji koji se nasljeđuju prema Mendelovim zakonima. Genski sindromi s atipičnim načinom nasljeđivanja Poremećaji s multifaktorijskim nasljeđivanjem. Bolesti novorođenačke dobi. Porodajne ozljede. Fetalna eritroblastoz. SIDS. Bolesti dječje dobi.
	Literatura: obavezna i dopunska
XI.	Naslov: BOLESTI KRVNIH ŽILA
	Kratki opis: Arterioskleroza. Hipertenzija i hipertenzivna vaskularna bolest. Upalne bolesti. Aneurizme. Bolesti vena. Bolesti limfnih žila. Tumori krvnih i

	limfnih žila. Patološke promjene koje nastaju zbog terapijskih postupaka u bolestima krvnih žila.
	Literatura: obavezna i dopunska
<i>XII.</i>	Naslov: BOLESTI SRCA – I dio
	Kratki opis: Zatajenje srca. Urođene srčane griješke. Ishemijska srčana bolest. Hipertenzivna srčana bolest.
	Literatura: obavezna i dopunska
<i>XIII.</i>	Naslov: BOLESTI SRCA – II dio
	Kratki opis: Bolesti endokarda i zalistaka. Primarne bolesti miokarda. Bolesti perikarda. Tumori srca. Transplantacija srca.
	Literatura: obavezna i dopunska
<i>XIV.</i>	Naslov:BOLESTI DIŠNOG SUSTAVA – I dio
	Kratki opis: Bolesti dušnika. Urođene anomalije pluća. Plućna atelektaza. Vaskularne i cirkulacijske plućne bolesti. Pregled najvažnijih upala pluća.
	Literatura: obavezna i dopunska
<i>XV.</i>	Naslov: BOLESTI DIŠNOG SUSTAVA – II dio
	Kratki opis:Kronične opstruktivne plućne bolesti. Restriktivne plućne bolesti. Tumori pluća. Bolesti poplućnice. Bolesti medijastinuma.
	Literatura: obavezna i dopunska
<i>XVI.</i>	Naslov: BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I LIMFNIH ČVOROVA – I dio
	Kratki opis: Uvod. Anemije. Policitemija. Bolesti krvarenja.
	Literatura: obavezna i dopunska

<i>XVII.</i>	Naslov: BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I LIMFNIH ČVOROVA – II dio
	Kratki opis:Poremećaji broja stanica bijele krvne loze. Zloćudne bolesti koštane srži. Limfadenitisi. Limfadenopatije. Ne-Hodgkinovlimfomi. Hodgkinovlimfom.Novotvorinehistiocita i dendritičnih stanica.
	Literatura: obavezna i dopunska
<i>XVIII.</i>	Naslov: BOLESTI PODRUČJA GLAVE I VRATA
	Kratki opis: Bolesti nosa i paranasalnih sinusa. Bolesti ždrijela. Bolesti grkljana. Patologija usne šupljine i čeljusti. Bolesti čeljusnih kostiju i zuba. Bolesti žlijezda slinovnica. Bolesti uha. Bolesti oka.
	Literatura: obavezna i dopunska
<i>XIX.</i>	Naslov: BOLESTI KOŽE
	Kratki opis:Urođene kožne bolesti. Bolesti uzokovane djelovanjem fizikalnih čimbenika iz okoliša. Infekcijske bolesti. Imunosne bolesti i bolesti za koje se pretpostavlja da imaju imunosnu osnovicu. Kožne manifestacije bolesti unutrašnjih organa. Idiopatske kožne bolesti. Novotvorine.
	Literatura: obavezna i dopunska
<i>XX.</i>	Naslov:BOLESTI PROBAVNOGA SUSTAVA - I dio
	Kratki opis: Jednjak. Želudac i dvanaestnik.
	Literatura: obavezna i dopunska
<i>XXI.</i>	Naslov: BOLESTI PROBAVNOGA SUSTAVA - II dio
	Kratki opis: Tanko i debelo crijevo. Crvuljak. Potrbušnica.
	Literatura: obavezna i dopunska
<i>XXII.</i>	Naslov: BOLESTI JETRE I BILIJARNOGA SUSTAVA – I dio

	Kratki opis: Klinička evaluacija jetre i jetrenih bolesti. Vaskularne jetrene bolesti. hepatitis. Toksička Infektivne upalne jetrene bolesti. Kronični oštećenja jetre.
	Literatura: obavezna i dopunska
XXIII.	Naslov: BOLESTI JETRE I BILIJARNOGA SUSTAVA – II dio
	Kratki opis: Imunosne jetrene bolesti. Ciroza jetre. Tumori jetre i srodne lezije. Bolesti žučnjaka i žučnih vodova.
	Literatura: obavezna i dopunska
XXIV.	Naslov: BOLESTI GUŠTERAČE
	Kratki opis: Razvojni poremećaji. Upalne bolesti. Šećerna bolest. Novotvorine egzokrinoga dijela gušterače. Neuroendokrini tumori.
	Literatura: obavezna i dopunska
XXV.	Naslov: BOLESTI BUBREGA I MOKRAĆNOG SUSTAVA – I dio
	Kratki opis: Razvojni poremećaji bubrega. Bolesti glomerula.
	Literatura: obavezna i dopunska
XXVI.	Naslov: BOLESTI BUBREGA I MOKRAĆNOG SUSTAVA – II dio
	Kratki opis: Tubulointersticijske bubrežne bolesti. Bolesti bubrežnih krvnih žila. Urolitijaza. Tumori bubrega. Bolesti mokraćovoda, mokraćnog mjehura i mokraćne cijevi.
	Literatura: obavezna i dopunska
XXVII.	Naslov: BOLESTI KOSTIJU, ZGLOBOVA I MEKIH TKIVA – I dio
	Kratki opis: Poremećaji razvoja kosti. Osteonekroza. Osteomijelitis. Metaboličke bolesti. Lomovi kostiju. Novotvorine kosti.
	Literatura: obavezna i dopunska
XXVIII.	Naslov: BOLESTI KOSTIJU, ZGLOBOVA I MEKIH TKIVA, BOLESTI PERIFERNIH ŽIVACA I SKELETNOG MIŠIĆA – II dio
	Kratki opis: Bolesti zglobova. Tumori mekih tkiva Osnovne patološke reakcije perifernog živca. Bolesti perifernog živca. Bolesti skeletnoga mišića. Bolesti neuromuskularne spojnice.
	Literatura: obavezna i dopunska
XXIX.	Naslov: BOLESTI DOJKE
	Kratki opis: Razvojni poremećaji dojke. Upale dojke. Fibrocistične promjene i proliferativna bolest dojke. Tumori dojke. Stromalni tumori dojke. Patologija muške dojke.
	Literatura: obavezna i dopunska
XXX.	Naslov: BOLESTI MUŠKOGA SPOLNOG SUSTAVA
	Kratki opis: Razvojni poremećaji. Upalne bolesti. Cirkulacijski poremećaji. Neplodnost. Novotvorine.
	Literatura: obavezna i dopunska
XXXI.	Naslov: BOLESTI ŽENSKOGA SPOLNOGA SUSTAVA – I dio
	Kratki opis: Razvoj i poremećaji razvoja ženskoga spolnog sustava. Upalni poremećaji donjeg ženskoga spolnog sustava. Stidnica. Rodnica. Maternični vrat. Maternični trup.
	Literatura: obavezna i dopunska
XXXII.	Naslov: BOLESTI ŽENSKOGA SPOLNOGA SUSTAVA – II dio
	Kratki opis: Jajovod. Jajnik. Endometrijoza. Odabrane patološke promjene posteljice i poremećaji trudnoće.
	Literatura: obavezna i dopunska
XXXIII.	Naslov: BOLESTI ENDOKRINOGA SUSTAVA - I dio

